

Oppia ja kunnioitusta

Pitkäaikainen työmarkkinavaikuttaja ja jalkapallomies **Pekka Hämäläinen** siirtyi ajasta menneisyyteen kesäkuun alussa. Hän oli pidetty ja arvostettu henkilö niin työelämän kuin jalkapallon piirissä (lue jäljempänä Olli Kuhdan Pekan siunaustilaisuudessa pitämä muistopuhe s. 32–33).

Pekka Hämäläinen toimi Elintarviketeollisuusliitto ry:ssä esimiehenä noin yhdeksän vuoden ajan ennen eläkkeelle jäämistään vuonna 2002. Hänen toimiaan seuraamalla oppi monia asioita sekä työelämästä että neuvottelemisesta. Itse luulen oppineeni myös sen, että vaikka tiukoissa neuvottelutilanteissa pöydän toisella puolella istuvien neuvotteluosapuolten vaatimukset ja tekemiset voivat tuntua joskus täysin käsittämättömiltä ja älyttömiltä, niin se ei kuitenkaan ole esteenä sille, etteikö siviilielämässä voi olla kaveri tai jopa ystävä tällaisen toisella puolella pöytää istuvan henkilön kanssa. Vanha sanonta on, että ”niin kauan on hyvä, kun asiat riitelevät, eivätkä ihmiset”. Kaikkien osapuolten pitäisi tämä erilaisissa neuvottelutilanteissa ymmärtää. Pekalle vanhana jalkapallomiehenä se taisi olla itsestään selvää jo työuran alusta alkaen. Jalkapallokentälläkin pelin aikana yritetään käyttää erilaisia keinoja, joskus sääntöjenvastaisia, jotta ottelu voitetaan. Mutta vastustajien kanssa pelin jälkeen kaveerataan, jos ei heti kiihkeän ottelun jälkeen, niin muutaman päivän kulluttua ainakin. Näin toimitaan, jos mitään täysin epäasiallista toimintaa ei ole pelin aikana tapahtunut.

Työelämässäkin on kyse eräänlaisen pelin pelaamisesta ainakin silloin, kun neuvotellaan uudesta työehtosopimuksesta. Tällöin usein erilaisten työtaistelujen, laillisten tai laittomien, avulla pyritään saamaan omat vaatimukset läpi, molempien osapuolten hermojen kestävyyttä koetellen. Tuon kaltaisesta pelaamisesta käytetään työelämässä nimitystä neuvottelemisen tai neuvottelukierros.

Työelämässä välillä lakkoillaan, mutta työntekoa jatketaan jonkin ajan kulluttua

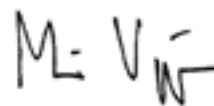
taas normaalisti. Laittomat lakot ovat nimensä mukaisesti laittomia ja siten aina tuomittavia, mutta ne näyttävät kuuluvan yhtenä väistämättömänä elementtinä työmarkkinaelämään. Juuri sen takia laittomista lakoista tulee aina jälkikäteen nostaa kanteen työtuomioistuimessa. Sekin kuuluu yhtenä elementtinä työmarkkinaelämään. Ajatus siitä, että ”nyt kun on taas rauha maassa, emme halua vastapuolta enää kanteella ärsyttää, jotta he eivät tulevaisuudessa lakkoile”, on vain itsensä täydellistä huijaamista. Sen ovat historia ja uudet lakot opettaneet.

Pekka Hämäläisen näkemys oli, että ”jokainen laulaa sen lauluja kenen leipää syö”. Sen takia toisen osapuolen mielipiteitä on syytä yleensä arvostaa, vaikka toisen osapuolen kaikista toimenpiteistä ei aina pitäisikään. Neuvottelemisen taidon Pekka osasi erilaisissa kabinettepeleissä, niin työelämässä kuin jalkapallopiireissä, erittäin hyvin. Siksi hän sai paljon arvostusta ns. kentän molemmilta laidoilta.

Mutta miten toimitaan suomalaisella hiihtorintamalla? Näyttää siltä, että siellä ei kauheasti kaveerata, ei omien eikä kansakilpailijoiden kanssa. Ei ainakaan ns. hädän hetkellä. Kaveri jätetään kuin nalli kalliolle yksin kärsimään. Muuta ei oikein voi todeta, kun miettii julkisuudessa edelleen esillä olevaa vuonna 2001 alkanutta suomalaista doping-hiihtoskandaalia. Suomalainen hiihtopiiri teki osittain median tuella hiihtoalentaja **Kari-Pekka Kyröstä** yhteisen suomalaisen jäteastian, jonka päälle kaadettiin koko doping-roska. Yhtään hiihtoalan ihmistä, eipä tosin juuri ketään muutakaan, ei ole näiden kuluneiden 12 vuoden aikana ilmaantunut tukemaan Kyröä. Pikemminkin päinvastoin. Yleisesti on ihmetelty, miksi yksi ihminen liikaa julkisuudessa koko pesän ja eikö menneiden pitäisi antaa jo vihdoin olla. Toisaalta miksi yhden ihmisen pitäisi kantaa vastuu myös muiden tekemisistä? Ei ole kovin vaikeaa päätellä, että yksi ihminen ei pysty kaikkea yksinään aiheuttamaan, kun kyse on huip-

puunsa viritetystä hiihto-organisaatiosta, jossa maailman parhaat hiihtäjät kilpailevat keskenään paremmuudesta. Silti toiset pelastetaan ja joku jätetään hukkumaan, jotta toiset voivat jatkaa normaalia elämää. Tuo tapa toimia kertoo paljon ihmisistä ja ihmislousteesta!

On hienoa, että Kyröllä oli uskallusta ja myös viitseliisyyttä lähteä pelaamaan tässä asiassa omaa peliään. Sen jälkeen on paljon tapahtunut tuon asian osalta. Hiihtomaailmasta voi menneiden vuosien paljastusten perusteella ”ymmärtää” ainakin sen, että norjalaiset hiihtäjät voittivat 1990-luvulla ”puhtain keinoin” melkein kaiken ja suomalaiset eivät pärjänneet aina edes dopingin avulla. Ihmeellisiä nuo norjalaiset, kun heillä ei ole edes ruisleipää.

Mika Väyrynen

